

Mgr. Barbora Řebíková, Katedra estetiky, FF UK, Praha

Umění a poznání. Přínos tematizace vztahu umění a poznání pro teorii současného vizuálního umění

Abstrakt:

Disertační práce se zabývá vztahem umění a poznání a zkoumá, jaký přínos by tato tematizace mohla mít pro teorii současného vizuálního umění. Výběr tématu vychází z citlivosti k aktuálnímu dění ve světě umění, kde se tento vztah dostává do popředí zájmu. Práce toto dění představuje a ukazuje, k jakým obrátům v soudobém světě umění dochází a jakým způsobem je zvýznamněna role diváků. Zabývá se podobou současného umění, která k těmto obrátům vedla a představuje faktory, jež tuto podobu ovlivnily. V práci jsou představeny především ty faktory ovlivňující podobu současného umění, které ovlivnily i nároky kladené na diváky. Pozornost je poté věnována filosofickým východiskům zkoumaného vztahu a v práci jsou představeny základy jeho zkoumání u Platóna a Aristotela. Hlavní teoretické těžiště zkoumaného vztahu však představuje estetický kognitivismus, který je v práci důkladně představen. V rámci této teorie, jež se na vztah umění a poznání výslovně zaměřuje, však není nalezena dostatečná aktuálnost či uplatnitelnost na problémy soudobého umění. V závěrečné části se proto práce zaměřuje na estetiky a navrhuje nový pojem „poučený estetický postoj“, jež by mohl být pro teorii současného vizuálního umění přínosem a naplnit tak cíl práce. Disertační práce je uspořádána do pěti tematických celků, které tvoří logickou osu zvoleného zkoumání. Závěrečná část „estetika současného umění“ je pokusem o naplnění jeho smyslu.